

INSTITUTIONIS
CONCIONATORUM

PARS SECUNDA.

SIVE

Theologiae Dogmaticae & Moralis ad Con-
ciones pro singulis Dominicis, necnon Qua-
dragesimalibus Feriis, & praecipuis Festis
totius anni accommodatio.

DOMINICA I. ADVENTUS.

*Erunt signa in sole, & luna, & stellis... Et tunc
videbunt Filium hominis venientem in nube, cum
potestate magna, & majestate.* Luc. 21.

Multiplex Dei Judicium. Novissimi judicii tem-
pus ignotum. Signa illud praecedentia. (*Lib. 1.*
q. 2. Art. 8. quo septimus Symboli Articulus expli-
catur.) *Inde venturus est judicare vivos & mortuos.*
Cur praeter privatum de singulis, alterum etiam de uni-
versis hominibus judicium fieri necesse sit? Lege quin-
que rationes *ibidem* §. 2. *expositas.* Christus Dominus
ut homo judicabit. Judicis dotes. Ultima sententia.
(*Ibi* l. §. 3.) Nunc timendum, ne tunc timeamus, &
arefcamus praeter timore. *Timete Dominum, & date illi
honorem.* Appropinquat enim hora judicii ejus. Aeter-
na separatio a facie Dei timenda est. Mutemur, & non
timebimus. *Confite timore tuo carnes meas, a judiciiis*

Apoc. 14.

Psal. 118. 110.

PARS II. DOM. I. ADVENTUS. 69

enim tuis timui (inquit Propheta.) Timore casto, non
timore servili timendum judicium. Iniqui diem judicii
timent ut servi improbi timent adventum & praesen-
tiam Domini: Justi vero & pii diem judicii timent ti-
more casto, & conjuncto cum amore, & desiderio,
sicut filii desiderant praesentiam Patris, quem reveren-
tur, colunt & diligunt. *His autem fieri incipientibus*
(inquit Christus) *respicite & levate capita vestra, quoniam
appropinquat redemptio vestra.* Tunc complebitur
redemptio electorum, cum peccandi potestas au-
feretur. Nam *prima libertas posse non peccare: novissi-
ma erit multo major, Non posse peccare* (inquit S.
Augustinus.) Supremi judicii signa nobis indicat Chris-
tus Dominus, non ut illud fugiamus; id enim impossi-
bile. *Omnes nos manifestari oportet ante Tribunal
Christi, ut referat unusquisque propria corporis, pro-
ut gessit, sive bonum, sive malum.* Et quod a facie Dei
fugeremus? Una tantum superest fugiendi ratio: ab ip-
so ad ipsum, a Deo irato, ad Deum placatum. Qui li-
tem difficilem & magni momenti habent, in qua de
summa rerum suarum agitur, de fortunis, de honore,
de vita, quid non faciunt, quem lapidem non movent,
ut judicem sibi concilient, ac propitium reddant? De
salute nostra aeterna agitur, de beatitudine vel damna-
tione aeterna. Judicem habemus quem flectere possi-
mus, promereri, placare poenitentia nostra, lacrymis,
precibus, jejuniis, elemosynis; & minime curamus.
Pronus est ad misericordiam. Justitiam suam in pecca-
tores non exerceat, nisi propemodum compulsus per ip-
sorum peccata. *Justitia* (inquit Tertullianus) *opus a
Deo peregrinum: Deus de suo optimus, de nostro justus.*
*Nisi enim homo deliquisset, optimum solummodo Deum
nosset ex natura proprietate: & nunc etiam justum eum
patitur ex causa necessitate.* Ideo de justitia & indigna-
tione sua ait: *Ecce furor meus & indignatio mea con-
flatur super locum istum.* Conflari dicuntur instrumen-

Luc. 11

*S. Augustinus
lib. de Correp.
& Grat. C. XI.*

2. Cor. 1. 10.

*Lib. de Re-
surre. Carnis,
C. 14.*

feren. 11.

ta ab agente separata, gladii, lanceæ, sagittæ, non quæ à natura insunt, ut cor generosum, manus fortes, pedes veloces, corpus agile. Quamobrem constandi verbo utitur Deus, ubi de iustitiâ exercendâ sermo est, ut iracundiam quasi sibi extraneam & à naturâ sua alienam esse significet, vimque sibi fieri quodam modo, cum punire cogitur homines, peccare illorum ad iracundiam provocatus. Aliter verti posse S. Hieronymus observat: *Ecce furor meus & indignatio mea stillavit super locum istum. Et est sensus: Ego quidem naturaliter non irascor, sed illi ita agunt ut me ad iracundiam provocent; & meam videar mutare naturam. Sentient igitur iratum, quod quantum in se est, facere conantur. Pulchreque non ait, Effusus est furor meus super locum istum, sed stillavit, ut moderatam poenam significet. Si autem in stilla furoris tanta duritia est, quid fiet si omnis imber fuerit effusus, ut certè in dio iudicii effundetur? Sed & constata indignatio sic intelligi potest, ut quod diu facere noluit, peccatorum multitudine sacro compellatur. Cum autem Deus iratus fuerit, & homines, & ea quæ hominum sunt, parè interitum sustinebunt. Et succendetur, furor scilicet Domini, & non extinguetur: quia non agit populus, per quæ possit extinguî. Lachrymis penitentiae, bonis operibus, elemosynis ira Dei impræsentiarum extingui potest.*

Præcedentibus signis peccatores Deus admonet, ut ejus iram & iustitiam vindicem penitendo effugiant. *Dedisti metuentibus te significationem, ut fugiant à facie arcus; ut liberentur dilecti tui. Dicam igitur iudicii si frequenter cogitemus, & vitemus peccatum, & jam commissa penitendo deleamus: Et observabo me ab iniquitate mea, quoniam omnia iudicia ejus in conspectu meo.*

Erunt signa in sole, & luna & stellis. De sole materiali, de luna & sideribus, quæ corporis oculis affulgent, & diei noctique præstant, hæc ad litteram intel-

liguntur: si verò hæc ad sensum mysticum intellectus, erunt signa in sole iustitiæ, Christo scilicet Iudice; in luna, id est, in conscientia peccatoris, qui *ut luna mutatur*; & in stellis, id est, in Sanctis, qui *fulgebunt quasi stella in perpetuas æternitates*. In Christo Iudice videbunt reprobi signa iræ, quam nunquam poterunt placare. In propria conscientia videbunt signa confusio- nis, quam non poterunt vitare. In Sanctis videbunt signa beatitudinis & gloriæ, quam non poterunt sperare.

Nunc per alternas vices misericordiam & iustitiam suam Deus erga peccatores exercet, immo iustitiam exercendo miseretur, irascitur ut Pater, filios puniens ut revocet ad officium. *Non in perpetuum irascetur, neque in æternum comminabitur... Misericors Dominus & iustus, & Deus noster miseretur... Numquid obliviscetur misereri Deus, aut continebit in ira sua misericordias suas? Cum iratus fueris, misericordia recordaberis.* Hinc Tertullianus: *Deus post tot & tanta delicta humane temeritatis à Principe generis Adam aspiciat, post condemnatum hominem enim sæculi dote, post ejectionem paradisi, mortique subjectionem, cum rursus ad suam misericordiam maturavisset, jam inde in semetipso penitentiam dedicavit, rescissa sententiâ irarum pristinarum, ignoscere pællus operi & imagini sua.* In supremo autem iudicio nullus erit erga reprobos misericordiae locus. *Non addam ultra misereri, sed oblivione obliviscar eorum.* Nunc superexcelsat misericordia iudicium. In novissimo verò die iudicium erit absque misericordiâ his qui non fuerint misericordiam: qui nec proximi, nec animæ suæ miseri fuerint. Tunc accipiet armaturam zelus illius. Tunc Triumphator Israel non parcat, non flectetur. Nunc velut digitum adhibet duntaxat ad punitionem peccatorum: *Digitus Dei est hic.* In supremo verò iudicio manum suam super peccatores aggravabit. *Ostendam eis per vicem hanc, ostendam eis manum meam & virtutem meam: & scient*

Ecdi. 27. 21.
Dan. 12. 3.

Psal. 107. 9.

Psal. 140. 5.

Psal. 78. 10.

Habacuc. 2. 2.
Lib. de Penit.
Cap. 7.

Osee. 1. 6.

Jacobi. 1.

Sap. 5. 17.

1. Regg. 11. 29.

Ezra. 4. 19.

Jerem. 15. 22.

72 INSTITUT. CONCIONAT.

Matth. 23. 31.
nomen mihi Dominus. Tunc peccator desperatus, & blasphemans Deo dicit: *Mutat es mihi in crudelē, & in duritia manūs tuā aduerſaris mihi.*

Execl. 7. 1. 4.
Tunc peccator omnia scelera ſua in conſcientia ſua videbit, nec ipſe ſolus, ſed homines uniuerſi, ad opprobrium ejus ſempiternum. *Inmittam ſurdozem meum in te, ait Dominus; & iudicabo te juxta vias tuas: & ponam contra te omnes abominaciones tuas. Et non parceret oculus meus ſuper te, & non miſerebor; ſed vias tuas ponam ſuper te, & abominaciones tuas in medio tui erunt.*

1c. 16.
Tunc denique peccatores videbunt in Sanctis, qui in corporibus gloriſicatis rediuiui obuiam ibunt Chriſto in aëra, ſemper cum Domino futuri, & ad dexteram ejus poſiti ad Regni æterni poſſeſſionem vocabuntur; in illis (inquam) videbunt reprobi ſigna gloriae, quam illis ſperare non licebit, ad ignem æternum damnatis, ad tenebras ſine lumine, ad ſupplicia ſine fine. Magnum chaos & inſuperabile inter ſanctos & reprobos ſirmabitur, ita ut ad illos tranſire numquam poſſint.

1. Thimoſ. 1. 7.
Præparemus nos ad iudicium diuinum: ſic vivamus, ut rationem omnium operum, verborum, conſiliorum & intentionum, cogitationum denique noſtratum Deo reddaturi. Vigilemus, & oremus, Chriſto fideles ſimus, mandata ejus accuratè ſervantes. Dies Domini, ſicut fur in nocte, ita veniet. *Vigilate ergo, quia neſcitis quā horā Dominus veſter venturus ſit. Illud autem ſcitate, quoniam ſi ſciret pater-familiās qua hora fur venturus eſſet, vigilaret utique, & non ſineret perfodi donum ſuam. Ideo & vos eſtote parati, quia quā neſcitis horā Filius hominis venturus eſt. . . . Beatus ille ſeruus, quem, cum venerit Dominus ejus inveniri ſic facientem. Amen dico vobis, quoniam ſuper omnia bona ſua conſtituat eum. Si autem dixerit malus ſeruus in corde ſuo: Moram facit Dominus meus venire, & cæperit percuteſcere ſervos ſuos, manducee*

PARS. II. DOM. II. ADVENTUS. 73
Matth. 23. 31.
autem & bibit cum ebriofis; veniet Dominus ſervus illius, in die quā non ſperat, & horā quā ignorat: & diviſet eum, partemque ejus ponet cum hypocriſis. Illic erit fletus, & ſtridor dentium.

DOMINICA II. ADVENTUS.

Matth. 21. 7. 1. 4. & ſeq. 1. Tim. 2.
Joannes autem cum auდიſſet in vinculis opera Chriſti, mittens duos de Diſcipulis ſuis, ait illi: *Tu es qui venturus es, an alium exſpectamus? Et reſpondens Jeſus ait illi: Euntes reconciatate Joanni que auდიſtiſ, & vidistiſ: cæci vident, claudi ambulaut, leproſi mundantur, ſurdi audiunt, mortui reſurgunt, pauperes evangelizantur, & beatus eſt qui non fuerit ſcandalizatus in me.*

1. Tim. 1.
QUAM neceſſaria ſit fides in Chriſtum Filium Dei unicum, Dominum noſtrum. (*Lib. 1. c. 2. Art. 3. §. 1.*) Hoc fundamentum fidei noſtræ ac ſalutis: *Unus Deus: Unus & mediator Dei & hominum homo Chriſtus Jeſus (ibid.)* Fides explicita Incarnationis Domini noſtri Jeſu Chriſti ſub Lege gratiæ neceſſaria eſt ad ſalutem omnibus & ſingulis hominibus, tam neceſſitate mediū, quā neceſſitate præcepti. (*Lib. 4. Cap. 3. Art. 8. Regula 5.*) Fides Chriſtiana in duorum hominum cauſa propriè conſiſtit. (*Lib. 1. Cap. 2. Art. 3. §. 1.*) Juſti antiqui Chriſti Mediatoris fide juſtificati ſunt. (*ibid.*) Gratiæ Chriſti Jeſu erat tempore Legis veteris, ſed occultæ. Spes future per Chriſtum redemptionis in Mundi initio præmonſtrata. Abraham fide Incarnationis Filii Dei imbutus. Inſignes Chriſti venturæ figuræ & Prophetiæ. . . . Quomodo & per quid Chriſtus Mediator eſt? §. 2. Ad Chriſtum adendum cum

Matth. 21. 7. 1. 4. & ſeq. 1. Tim. 2.

1. Tim. 1.

S. Auguſt. Enarr. 274. 7. ſalm. 79. Inter Beati Trinitatem, & hominum inſtrumentum & iniquitatem, Mediator factus eſt homo, non iniquus, ſed ſanctus, ſicut dicitur: ut ex eo quod non iniquus,

*Iungret te
Deo; & ex eo
quod infirmus,
propinquaret
tibi; atque
ita, ut inter
hominem &
Deum Media
tor existeret,
Fervens caro
factum est.*

*Tertullian.
Lib. Advers.
Judæos.*

Luc. 16.

David. 2. 24.

Joan. 14. 6.

Isai. 43. 1.

Isai. 45. 1.

Isai. 64. 1.

Discipulis Joannis, ut ab ipso doceamur. Christus scilicet summus Propheta & Magister à Moysè & Prophetis prædicatus. Quæ Christus docuit; Gentes docuit verum Dei cultum. Item quæ sit vera felicitas; & quomodo ad illam perveniatur. Summa doctrinæ Christi. Ipsum esse verum Messiam, verum Dei Filium, Dei hominumque Mediatorem, omnium hominum Salvatorem, viam, veritatem & vitam ab ipso discemus. Vitam, quam Iusti omnes ante ejus adventum desiderarunt, ut à morte peccati, in quam per Adamum incurerat, genus humanum liberaretur. Veritatem, quæ figurat omnes ipsum, ejusque mysteria adumbrantes, promissa Patriarchis facta, Prophetarum denique vaticinia implerentur. Christus enim *signaculum omnium Prophetarum* (ait Tertullianus) *adimplens omnia quæ retro de eo Propheta nuntiaverant.* Post enim adventum Christi & passionem ipsius, jam non visio, neque Prophetes est, qui Christum nuntiet venturum. Ideo Evangelista ait: *Lex & Propheta usque ad Joannem.* Idque Daniel prædixerat celebri oraculo: *Septuaginta Hebdomades abbreviate sunt super populum tuum, & super urbem sanctam tuam, ut consummetur prævaricatio, & finem accipiat peccatum, & delentur iniquitates, & adducatur justitia sempiterna, & impleatur visio & prophetia, & ungetur Sanctus sanctorum.* Dilcemus Christum esse viam, quam sequi homines debent universi, ut ad Deum perveniant. *Ego sum via, veritas, & vita. Nemo venit ad Patrem, nisi per me.*

I. Iusti veteris Legis Christum ardentè desiderabant. Illorum desideria Ecclesia exprimit sacro hoc Adventus Domini tempore. *Emitte Agnem Domini dominatorem terræ, de petra deserti ad montem Filii Sion . . . Rorate Cæli desuper, & nubes pluant justum, aperiat terra, & germinet Salvatorem . . . Utinam dirumperes cælos & descenderes!* Ferventia illa veterum justorum desideria exprimunt solennes Antiphonæ

quæ septem diebus ante Nativitatem Domini in Ecclesia ad *Magnificat* canuntur, *O Sapia! O Oriens, O Clavis David! O Emmanuel, &c.* De Christo scilicet vaticinatus est Aggeus Propheta: *Veniet desideratus cunctis Gentibus.* De ipso longè ante prædixerat Jacob; *Non auferetur sceptrum de Juda & Dux de femore ejus, donec veniat qui mittendus est: & ipse erit expectatio Gentium.* De illo Jeremias: *Spiritus oris nostri Christus Dominus captus est in peccatis nostris: cui diximus: In umbra tue vivemus in Gentibus.*

Hic est in quo Pater Æternus nos vivificavit, & benedixit omni benedictione spirituali in cælestibus. Hic est qui nos reconciliavit Deo per crucem, per quem habemus accessum in uno Spiritu ad Patrem. Hic est, sine cujus gratia nulla opera nostra Deo grata esse possunt, nec meritoria salutis æternæ: *Sicut enim, inquit, palmes non potest ferre fructum à semetipsa, nisi manserit in vite: sic nec vos, nisi in me manseritis. Ego sum vitis, vos palmites. Qui manet in me, & ego in eo, hic fert fructum multum: quia sine me nihil potestis facere, &c.* Hic est, sine quo orationes nostræ non sunt acceptæ Deo, nec exaudiri possunt, nisi per ipsum factæ. Quod nos docet Ecclesia, orationes suas ita concludens: *Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum:* Cerrè sciens quòd *Oratio quæ non fit per Christum, non solum non potest delere peccatum, sed etiam ipsa fit peccatum;* (ut loquitur S. Augustinus.) Hic est Pontifex magnus, qui non per sanguinem victimarum legalium, quæ peccata per se expiare non poterant, sed per proprium sanguinem, semel introivit in sancta, æternâ redemptione inventâ. Hic Novi Testamenti Mediator, qui per Spiritum sanctum semetipsum obtulit immaculatam Deo, per sanguinem suum emundans conscientiam nostram ab operibus mortuis, ad serviendum Deo viventi. Hic est, qui una oblatione corporis sui consummavit in sempiternum sanctificatos: & semper vi-

Aggei. 2. 1.

Genes. 49. 10.

Lamentat. 4. 10.

Ephes. 2. 1.

Ephes. 2. 1.

Joan. 15.

S. August. de civitate in Epist. 107.

Hebr. 9. & 10.

vit, atque ad dextram Dei sedet Pontifex magnus, interpellans pro nobis. *Adeamus ergo cum fiducia ad thronum gratiae: ut misericordiam per ipsum consequamur, & gratiam inveniamus in auxilio opportuno.* Hæc summa eorum, quæ de Christo scire & credere debemus. Verùm credere non sufficit Jesum Christum Dei Filium, propter nos hominem factum, redemptorem nostram esse ac mediatorem, pro nobis mortuum, Deo pro peccatis nostris copiosam satisfactionem exhibuisse, propter nostram justificationem resurrexisse, ascendisse in cælos ut pararet nobis locum, & *Advocatus* noster esset apud Patrem: hæc, inquam, scire & credere non sufficit, nisi Christo Jesu, ut membra capiti, ut servi Domino nostro adhareamus, nisi ipsum diligamus, & mandata ejus servemus. *Ei in hoc scimus, quoniam cognovimus eum, si mandata ejus observemus. Qui dicit se nosse eum, & mandata ejus non custodit, mendax est, & in hoc veritas non est. Qui autem servat verbum ejus, verè in hoc charitas Dei perfecta est: & in hoc scimus quoniam in ipso sumus. Qui dicit se in ipso manere, debet, sicut ille ambulavit, & ipse ambulare.* Christianus veraciter non dicitur, qui Christum minimè imitatur. Si in Christum creditis, operibus fidem comprobate. Morum vestrorum sanctitas demonstret, vos alium non expectare. *Tu es qui venturus es, an alium expectamus?* Si creditis Christum esse verum Messiam ac Salvatorem mundi, ut credebat Joannes Baptista, fidei vestrae sinceritatem ostendite, ut Joannes. Mitte domesticos vestros ad Jesum. Sustinete lubenter persecutiones & tribulationes, ut Joannes vincula sua & carcerem Herodis, & in iis semper memores estote Christi Jesu, scientes quòd *Christianorum est pati mala temporalia, & bona sperare sempiterna.* Propter hanc spem Christiani facti sumus. Secessum in desertum cum Joanne vobis non imperamus, sed secessum ab occasione peccati, à societate & familiaritate ho-

Hebr. 4. 11. 36.

Joan. 2.

S. Augus.
Serm. 197.

minum improborum, à consilio impiorum, à viis peccatorum, à cathedra pestilentiae, à popinis, ludis, spectaculis, à mulierum frequentatione quibuscumque periclitatur innocentia. Christi nomine jubemus ne mundum diligatis, & ea quæ in mundo sunt: quia *Si quis diligit mundum, caritas Patris non est in eo.* Mundus iste vobis desertum sit, ad æternam patriam suspirantibus. *Quid existis in desertum videre?* Non imperamus ut vestimentum vestrum sit ex pilis camelorum, sicut Joannis, ut victus vester sint locustæ & mel silvestre: sed ut frugalitatem in victu, modestiam in vestitu servetis, ut Christianos deceat: *Modestia vestra nota sit omnibus hominibus. Dominus enim prepe est.* Christianis mulieribus præcipimus Christi nomine ut luxui renuncient, ne cultum affectent quo *luxuria negotiatur aut gloria insolescit.* Hortamur ut cum *verecundia & sobrietate* ornent se, & non in tortis crinibus, aut auro, aut margaritis, vel veste pretiosa: sed quod docet mulieres promittentes pietatem per opera bona. Præcipimus ut *induamini Dominum Jesum Christum:* ut mortificationem ejus in corporibus vestris circumferatis; ut attendatis ad exitum infelicem & sortem divitis illius reprobis, qui induebatur perperam & bysso, & epulabatur quotidie splendide, & sepultus est in infernum. *Quid existis in desertum videre? Hominem molibus vestitum?* Ecce qui mollibus vestiuntur, in domibus Regum sunt. Hortamur ut Joannis constantiam in Christianarum virtutum praxi, & divinatorum observantia mandatorum imitemini; ut in bono proposito, quo peccatum fugere statuitis, & penitentiam agere, firmi constantelque sitis: ne prosperitas vos extollat, ne dejiciat adversitas, ne tentationis ventus in peccatum impellat miniùs radicato in temporalitate Christi; ne per alternas penitentiae & peccatorum vices levitas vestra, instar fragilium arundinum, innotescat. *Quid existis videre? Arundinem vento agitatam?* Hortamur ut secundum Evangelium

Joan. 11.

Tertullian. de
Habit. mul.
libri.

1. Timot. 2.

vivatis, ut Christum audiat. Sed heu! quot ex iis qui Christianam Religionem profitentur, Evangelii præcepta fastidium, & crucem refugiunt? Inimici crucis Christi, qui terrena sapiunt, quorum Deus venter est, quorum gloria in confusione ipsorum: qui Christianissimum vellent cum sæculi voluptariis, cum divitiarum cupiditate, cum superbia vitæ & gloria mundi conjunctum: cum Christus prædicet: *Dives difficile intrabit in Regnum celorum . . . Vobis divitibus . . . Si quis vult venire post me, abneget semet ipsum, & tollat crucem suam, & sequatur me . . . Discite à me, quia mitis sum, & humilis corde . . .* Cum Apostolus Christi nomine jubeat: *Nolite conformari huic sæculo . . . Si secundum carnem visceritis, moriemini: si autem spiritus facta carnis mortificaveritis, vivetis. Qui sæculo se conformant, non Evangelio, hi ceterè in Christo scandalizantur, nec ad eos pertinet illa Salvatoris nostri sententia: Beatus est qui non fuerit scandalizatus in me.*

II. *Ite, rememorate Johanni que audistis & vidistis: Cæci vident, &c.* Christi miracula, sunt divinitatis ejus, & missionis à Patre argumenta firmissima, maximè si cum Prophetarum vaticiniis comparantur, Isaia 35. 4. *Deus ipse veniet, & salvabit vos. Tunc aperientur oculi caecorum, & aures surdorum patebunt. Tunc saliet sicut cervus claudus, & aperta erit lingua mutorum, Isaia 16. 1. Spiritus Domini super me, ed quod unxerit Dominus me: ad annuntiansum mansueris misi me. Quod à Propheta non suo, sed Christi nomine dictum, & in se adimpletum Christus in Nazarena Synagoga ostendit. Quamobrem missionem suam & divinitatem non semel probat Judæis ex operibus & miraculis à se editis. Ego autem, inquit, habeo testimonium majus Joanne. Opera enim que dedisti mihi Pater ut perficiam ea, ipsa opera que ego facio, testimonium perhibent de me, quia Pater misit me . . .*

Math. 19. 23.

Luc. 6. 24.

Math. 16. 24.

Math. 11. 19.

Rom. 12. 2.

Rom. 1. 13.

Luc. 4. 17.

19. 10. 11.

Joan. 1. 26.

Si non facio opera Patris mei, nolite credere mihi. Si autem facio, & si mihi non vultis credere, operibus credite, ut cognoscatis & credatis quia Pater in me est, & ego in Patre. Expendamus, quæso, an opera & miracula quæ Christus in Christianis operatur, probent ipsorum fidem in Christum Salvatorem ac Dominum nostrum. Heu! quam infrequentia sunt, hominum infidelitate obtem ponente gratiæ Salvatoris. An cæci vident? Immo cæcis plenus est mundus, qui nolunt à Christo illuminari, qui tenebras suas diligunt magis quam lucem; qui querunt & amant Doctores Moralis laxioris, faciles & benignos conscientiarum Moderatores, prurientes auribus, qui eorum cupiditatibus blandiantur, cæcos & duces caecorum. An surdi audiunt? Immo surdorum propemodum infinitus numerus est. Pœnitentiam prædicamus peccatoribus, restitutionem usurariis, & aliis qui fraudibus & malis artibus divitias congregarunt, injuriarum condonationem, & dilectionem inimicorum his qui inimicos habent aut habere se putant: præcipimus cum Apostolo Divitibus hujus sæculi non sublimè sapere, neque sperare in incerto divitiarum, sed in Deo vivo, bene agere, divites fieri in bonis operibus, facile tribuere, &c. Sed autres habent, & non audiunt. Facti sunt sicut aspides surdæ & obturantes aures suas, quæ non exaudiunt vocem incantantium. Nam leprosi mundantur, & mortui resurgunt? Immo Christiani innumeri peccatorum lepra maculati, vita gratiæ privati, in sepulcro prævæ consuetudinis, in habitu peccati, in occasionibus proximis cum scandalo ferentes, ostendere nolunt lepram suam, aperite nolunt conscientiam Sacerdoti per confessionem Sacramentalem, ut munden tur; nec audire volunt interiorem gratiæ vocem dicentis: Surge qui dormis, & exurge à mortuis, & illuminabit te Christus.

Joan. 10. 27.

1. Tim. 11.

Ephes. 1. 14.

IN EADEM DOMINICA.

Tues qui venturus es, an alium expectamus?

*Proverb. 27.
17.*

Isai. 40. 31.

*Lib. de Prae-
scrip. C. 35.*

*S. Bernard.
Serm. 1. in
Adventu
Dom.*

*S. Thomas 2.
p. 2. a. 2.*

*Serm. 17. de
passione Do-
mini.*

Laudabilis & salubris curiositas est in salutis negotio, non quæ scrutatur mysteria, quia *Scrutator majestatis opprimetur à gloria*; & *Quis novit sensum Domini, aut quis consiliarius ejus fuit?* Sed quæ de mysteriis & rebus divinis ad salutem suam pertinentibus fludet docteri. *Age jam qui volens curiositatem melius exercere in negotio salutis;* (inquit Tertullianus.) Uigitur Christianos ad celebrandum qua patet devotione Adventum Domini disponamus, querendum ac explicandum est, *Quis veniat? Ad quid veniat? Quando veniat?*

1. *Quis venit?* Dei Filius unicus, Filius consubstantialis Patri, coæqualis, coæternus. Filium incarnari magis decuit quam Patrem aut Spiritum Sanctum. Primo, quia artifex opus quod per artem suam fecit, per eandem, si collapsum aut depravatam fuerit, reficere & emendat. Cum igitur supremus artifex Deus, per Filium suum, per Verbum suum, per Sapientiam suam, quæ est ars ejus, condiderit hominem; per Filium eundem reformare & reparare decuit. *In hac ineffabili unitate Trinitatis* (inquit S. Leo) *cujus in omnibus communia sunt opera atque judicia, reparationem humani generis propriè Filii persona suscepit, ut quoniam ipse est per quem omnia facta sunt & sine quo factum est nihil, qui que plasmatum de limo terra hominem statu viæ rationalis animavit, idem naturam nostram ab eternitatis arce dejectam amissa restitueret dignitatis, & cujus erat conditor, esset etiam reformator.*

Secundò, Filius Dei est æterna Sapientia, à qua omnis

PARS. II. DOM. II. ADVENTUS. 81

nis sapientia hominum derivatur: & ideo per hoc homo in sapientia perficitur, quòd verbi Dei sit particeps, sicut Discipulus instruitur recipiendo verbum Magistri. Unde Ecclesiast. 3. dicitur: *Fons sapientia verbum Dei in excelso.* Et ideo ad consummatam hominis perfectionem conveniens fuit ut Verbum Dei humanæ naturæ personaliter uniretur. *Non enim aliter nos discere poteramus qua sunt Dei, nisi Magister noster Verbum existeret, homo factus fuisset.* Neque enim alius poterat enarrare nobis qua sunt Patris, nisi proprium ipsius Verbum. *Quis enim alius cognovit sensum Domini, aut quis alius Consiliarius ejus factus est?* Neque rursus nos aliter discere poteramus, nisi Magistrum nostrum videntes (inquit S. Irenæus Lib. 5. Cap. 1.) Ideo Filius Dei caro factus est, nec tamen mutatus in carnem; sicut verbum cum sit vox, ut ab auditoribus capiatur, non mutatur in vocem. (*Lib. 1. Quest. 2. Art. 4.*)

Tertio, persona Filii humanam naturam assumpsit, ut impleteret prædestinati eorum qui præordinati sunt ad hereditatem cælestem, quæ non debetur nisi filiis ejus. *Si filii, & heredes.* Decuit igitur ut Filius Dei incarnaretur, ut adoptandos in hereditatem vocaret, & consensum suum in gratia adoptionis comprobaret. Neque enim sine consensu filii naturalis ducendi erant in hereditatem qui à Patre alieni erant. Misit ergo Pater pro filiis, venit Filius pro fratribus, ut filii nomen adoptandi perciperent, & per illum cujus erat, & ab illo à quo erat. Adoptionis igitur gratiâ per Christum Jesum Filium Dei unicum donati sumus. Nos hereditas Christi, & hereditas nostra Christus. (*Lib. 1. Quest. 2. §. 6.*) Licet porro tres personæ Sanctissimæ Trinitatis Incarnationem operatæ sint, solus tamen Dei Filius incarnatus est. (*Eodem ib. & Quest. Art. 4. §. 4.*)

II. *Ad quid venit Dei Filius?* Ad humani generis redemptionem. *Propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de Cælis, & homo factus est.*

*Rom. 8. In-
carnatus est
& Lib. 1. De
Sacrific. 2. 1.
Cap. 1.*

82 INSTITUTIO CONCIONAT.

Propter nos homines, vilissimas creaturas, propter nos peccatores: non propter Angelos. *Non Angelos, sed semen Abrahæ apprehendit.* Peccaverant Angeli, peccaverat homo, Deus autem peccantibus Angelis non pepercit, sed videntibus inferni detractos, in tartarum tradidit cruciandos, & in iudicium magni diei vinculis æternis sub caligine reservavit. Hominum verò miseratus est, & sic eos dilexit, æque immeritos, ut Filium suum unigenitum daret. Descendit Filius à summo cælo, è sinu Patris ut homines perditos repararet, captivos à diaboli tyrannide liberaret, pro nostris peccatis satisfaceret Deo, nec pro nostris tantum, sed totius Mundi. Ita venit propter nos peccatores, ut si homo in statu innocentia perseverasset, Filius Dei incarnatus non fuisset. (*Lib. 1. Quest. 2. Art. 4. §. 8.*) Factus est nobis via per quam redeamus ad Deum. *Fidelis sermo, & omni acceptione dignus, quia Christus Jesus venit in mundum peccatores vivos facere, quorum primus ego sum. Tolle morbos, tolle vulnera, & nulla est causa medicine. Si venit de calo magnus Medicus, magnus per totum orbem terra jacebat egrotus. Ipse egrotus genus humanum est;* (inquit S. Augustinus.) *Si enim homo ad imaginem & similitudinem Dei factus, in sua nature honore, mansisset, nec diaboli fraude deceptus, à lege sibi posita per concupiscentiam deviasset, Creator mundi creatura non fieret;* (inquit S. Leo.) *Magnum aliquid in causa fuisse credendum est, ut Majestas tanta de tam longinquo in locum tam indignum descendere dignaretur. Ecce nomen Domini venit de longinquo.* Planè magnum aliquid (inquit S. Bernardus) quia misericordia magna, quia miserratio multa, quia caritas copiosa. Adventus ejus causam & verba & opera clamant. Ad quaerendam quippe ovem centesimam qua erraverat, de montibus propetavit: & ut consistantur manifestatus Domino misericordiae ejus, & mirabilia ejus filius hominum, propter nos venit. Mira quaeren-

Hebr. 1.

2. Petri. 4.

Juda. 6.

1. Tim. 1. 8.
August. 3. serm.
175. aliqd. e.
de verbis
Appli.S. Leo Sermon.
75.Ipsi. 28.
Serm. 1. de
Adventu
Dom.

PARS II. DOM. II. ADVENTUS. 83

tis Dei dignatio, magna dignitas hominis sic questi. In qua si gloriari voluerit, non erit insipiens: non quòd aliquid esse videatur tanquam à se ipso, sed quòd tanti cum fecerit ipse qui fecit. *Domine quid est homo quia magnificas eum, aut quid apponis erga eum cor tuum?* Sed cur non potius homo ad Deum, quam Deus ad hominem venit? Nos quidem magis ad eum venire dignum fuit, sed duplex erat impedimentum. Nam & caligabant oculi nostri, ille verò lucem habitat inaccessibilem; & jacentes paralytici in grabato, divinam illam non poteramus attingere celsitudinem: propterea benignissimus Salvator & Medicus animarum, & descendit ab altitudine sua, & claritatem suam infirmis oculis temperavit.

III. *Quando venit?* Nec initio mundi, statimque post lapsum hominis venire deuit; cum enim homo ex superbia peccasset, eo modo liberandus erat, ut humilitas agnosceret se Redemptore indigere. Neque ad finem Mundi Filii Dei Incarnationem differri conveniens fuit, quia Dei notitia & reverentia, & morum honestas penitus abolita fuisset in tercis: *Sed ubi venit plenitudo temporis, misit Deus Filium suum, factum ex muliere, factum sub lege, ut eos qui sub lege erant, redimeret, ut adoptionem filiorum reciperemus.* Priùs Lex Moyisi data est, qua homini demonstrat suam infirmitatem, ut quarat demonstrata infirmitas Salvatorem, à quo sanata voluntas possit quòd infirma non possit. Venit Dei Filius ad liberandum hominem, in medio annorum, sexta mundi ætate, cum jam esset miserendi tempus quod ab aeterno prædefiniverat ac præordinaverat. Cum magis necessarium erat auxilium, cum jam refriguisset caritas, & abundaret iniquitas; cum jam non apparet Angelus, non loqueretur Propheta; tunc dixit Filius Dei, *Ecco venio.* In plenitudine temporis. Nimirum plenitudo & abundantio temporalium, oblivionem & inopiam fecerat æternorum. Opportunè ergo

S. Thomas 4.
P. 1. 2. d. 1.
q. 6.

Galat. 4. 5.

S. August.
Ench. 101.
alias 144.

S. Bernard.

advenit Aeternitas, quando magis temporalitas praevalabat.

IV. Christo ob ejus Adventum, & collata nobis in eo beneficia, gratias immortales agamus. Ipsum precemur ut Incarnationis suae fructum nobis per gratiam suam applicare dignetur; Demus operam ne peccatis nostris fiat nobis inutilis ejus Adventus. Triplex Domini adventus, *Ad homines, in homines, contra homines.* Ad homines per Incarnationem, in homines per gratiam sanctificantem; contra homines in die judicii. Ob primum adventum gratias agamus Domino Deo nostro, & amorem illi rependamus, qui sic prior dilexit nos. Ad secundum nos praeparamus per penitentiam, & per justitiam. *Justitia & judicium preparatio sedis tua* (ait Propheta.) Justitia virtus est quod suum est unicuique tribuens. Tribue ergo tribus quae tua sunt. *Redde superiori, redde inferiori, redde aequali, cuique quod debet,* & dignè celebra adventum Christi, parans ei in justitia sedem suam. Redde superioribus reverentiam & obedientiam: Aequalibus, auxilium, exemplum, orationem; Inferioribus, custodiam & disciplinam. Praesta imprimis duplex istud officium corpori tuo. Custodiam, ut non regnet in eo peccatum, nec membra tua arma fiant iniquitati: Disciplinam, ut dignos faciat penitentiae fructus, castigatum & subditum servituti. Si nos ita geramus, primi Adventus fructum percipiemus, in quo venit ad homines in carne & infirmitate: ad medium Adventum nos disponemus, quo venit in spiritu & virtute: in postremo denique Adventu securi erimus, quo venit in gloria & majestate. In primo Christus fuit redemptio nostra: in secundo fit justitia nostra: in ultimo apparebit vita nostra, & si ipsius mandata servaverimus, apparebimus cum ipso in gloria.

S. Bernard.
Serm. 1. de
Adventu.

Psal. 111.

DOMINICA III. ADVENTUS.

Miserunt Judaei ab Hierosolymis Sacerdotes & Levitas ad Joannem ut interrogarent eum, Tu quis es? Joan. 1. 19.

Duo Christianae humilitatis cardines, cognitio Dei, & cognitio sui. Humilitas hominem Deo subiecit. Humilitas Christiana facit ut homo ceteris omnibus hominibus se postponat, non cognitione solum, sed affectu. (*Lib. 3. Cap. 5. Art. 9.*) Cum superbia & inani gloria pugnat. Quantum inanis gloriae periculum? (*Art. 12. Regula 5.*) Remedia contra vanam gloriam. 1. Operum nostrorum defectus considerandi. 2. Considerandum, quicquid boni in operibus nostris est, Dei munus esse. 3. Vanam gloriam nos aeternae gloriae praemio frustrari. 4. Oculi nostri à bonis operibus nostris averteendi, & in peccata nostra reflectendi. 5. Divinum judicium considerandum. 6. Considerandum quid nobis desit. (*Lib. 3. c. 5. Art. 13.*) S. Joannis exemplo omnia ad Deum referenda, nihil nobis tribuendum est, *De nostro nihil habemus, nisi mendacium & peccatum.* Joannes Baptista quanto praeclearior erat in nativitate mulierum, & quanto humilior ad cognoscendum Dominum, tanto merat esse amicus Sponsi; Sponsus zelans, non sibi, non suum honorem querens, sed judicis sui, quem tanquam patrem praebet. Mittunt ad eum Judaei, non viles homines, non Herodianos, sicut miserunt ad Christum, sed insignem legationem, Sacerdotes & Levitas, ut interrogarent eum, *Tu quis es?* ipsum scilicet adulationibus suis adducere volebant ad fatendum se esse Christum, & ad gerendum se pro Christo, ipsum potius Magistrum habere & populo proponere volentes quam Jesum; cum ob generis clari-

Cocil. Aem.
Sv. 7.

S. Joannes
Crisostomus.
Hom. 14. in
Joan.

tatem, & ob austeritatem vitæ pluris faciendus ipsis videretur, quàm Jesus, quem vulgò ut fabri filium, ut nihil singulare in sua conversatione, victu & vestitu habentem, despiciebat. Sed Joannes, quo nemo homo major, adulationem respuit, nobilitate fugiendam esse docet ut pellem atimæ, & cor nostrum contra noxias adulatorum laudes manendum, quia *Plus persequitur lingua adulatoris, quam manum interfectoris.* (Lib. 4. Cap. 10. Art. 3. Regulâ 17.)

S. August. Enarrat. in Psal. 69.

S. August. Tract. 4. in Joan.

Confessus est igitur Joannes, non negavit, & confessus est, quia non sum ego Christus. Tanta erat excellentia in Joanne, ut posset credi Christus, & in eo probata est humilitas ejus, quia dixit se non esse, cum posset credi esse. Instant Judæorum Legati: *Elias es tu? Propheta es tu?* Respondet Joannes: Non sum. Humilitas ipsum immemorem reddidit excellentiæ suæ. Poterat enim sine mendacio & ostentatione confiteri se esse Eliam, siquidem Christus de illo ait: *Elias jam venit, & non cognoverunt eum...*

Matth. 17. 12.

Matth. 21.

S. August. S. Greg. 8d.

Tunc intellexerunt Discipuli, quia de Joanne Baptista dixisset eis. Poterat se Prophetam confiteri; de illo siquidem Christus dixerat: *Quid existis in desertum videre? Prophetam? Etiam dico vobis, & plus quàm Prophetam.* Non tamen mentitur Præcurator Veritatis, cum negat se Eliam esse. Elias enim non erat secundum proprietatem personæ, Elias erat similitudine, spiritu, & virtute. Luc. 1. 17. *Et ipse præcedet ante illum in spiritu & virtute Elie.* Christus affirmat de spiritu, quod Joannes verè negat de persona. Nec etiam mentitur cum se negat esse Prophetam: Non enim unum erat ex Prophetis illis antiquis, qui venturum Christum prædicabant, sed præsentem digito demonstrabat. *Lex & Propheta usque ad Joannem.* Ipse limes constitutus inter vetera & nova, ad quem desineret Judæismus, & à quo inciperet Christianismus. Vel interrogatus, an Propheta esset, non quilibet, sed ille à Deo promissus Moyli Deuter. 18. *Prophetam de gente tua, & de fratri-*

Tertullian. lib. 4. cur. Mart. cap. 11.

bus tuis, sicut me, suscipiet tibi Dominus Deus tuus: ipsum audies. Interrogatus, inquam, an esset ille Propheta à Judæis expectatus, quem ipsi à Christo distinctum esse arbitrabantur, quamvis non alius à Christo esset, ad eorum mentem respondit: *Non.* Imitemur sancti Præcuratoris humilitatem, ne honores, titulos, laudes nobis indebitas, cum nobis offeruntur vel tribuantur, accipiamus, etiam justas modeste reculemus, nobisque displicere significemus, quamvis placeat benevolentia laudantium. Extenuemus illas, quantum possumus. Ceterum ne mentiamur unquam humilitatis specie, ut in parte veritatis, non in parte falsitatis, humilitas colloctur: & ne humilitas constituta in parte falsitatis, perdat præmium veritatis. (Lib. 4. Cap. 10. Art. 3. Regulâ 15. p.) Joannem urgent Legati Judæorum, *Quis es, ut responsum demus his qui miserunt nos: Quid dicis de te ipso? Ministerium suum quàm humillimè fieri potest vir ideo maximus, quia humillimus, declarat. Ego, inquit, vox clamantis in deserto, Dirigite viam Domini.* Non se Doctorem, Prædicatorem, Præcuratorum Christi dicit, sed meram vocem. Quid voce fragilis? Sonus est, aëris percussio; cum auditur, evanescit; vox est, prætereaque nihil. Quamquam verò magna sit ista Joannis dignitas, quòd eò quasi voce Verbum divinum uti dignatum sit, ejus tamen humilitatem & modestiam compendat hæc responsio, nosque docet, humiliter de nobis sentire, non exaltare cor nostrum, neque efferre oculos, neque ambulare in magnis & mirabilibus super nos; sed nos servos inutiles agnoscere & profiteri coram Deo & hominibus; peccatores omnium notari, nulli rei nisi penitentia natores. O utinam vel voces essemus, facti Deum prædicantes! sed heu! ex illis sumus, de quibus Apostolus ait (ad Titum 1. 16.) *Constituntur se nosse Deum, factis autem negant.* Christianus qui secundum fidem suam, Deique legem vivit, auditur dum videtur; nam & elinguis Philosophia vitâ contenta est.

Origenes
S. Joann.
Cyprian. 3.
Cyprian. 64.

S. August.
De Natura &
Gratia, 6. 14.

Tertul. 110.
Luc. 17. 14.
Sic & nos
cum feceritis
omnia que
præcepta sunt
vobis, dicite
Spiritu inquit
Joannis.
Tertul. lib. de
Pœnit. Peccator
omnium
notarum, cum
sim, nulli rei

visi & mirer-
que natu.

*Esti eloquium concitescat, ipse habitus sonat. De occur-
su meo vitia suffundit, inquit verus Christi discipulus.
(Apud Tertullianum. Lib. de Pallio, C. ultimo.)*

II. Instant Judæorum Legati, qui erant ex Phari-
sæis & Joannem, quem laudibus adulatoriis ab hu-
militatis proposito dimovere non potuerant, exprobran-
do tentant, eoque adducere cenantur, ut se vel Messiam
vel certè Prophetam fateatur. *Quid ergo baptizas, si
tu non es Christus, neque Elias, neque Propheta?*
Tum humillimus Præcursor Præcristum prædicat, extol-
lit; se ipsum verò magis ac magis deprimat. *Ego bapti-
zo in aqua. Medius autem vestrum stetit, quem vos
nescitis. Ipse est qui post me venturus est, qui ante me
factus est, cujus ego non sum dignus ut solvam ejus cor-
rigiam calcæamenti.*

Ego in aqua sola baptizo: Christus in spiritu. Baptis-
ma quo plebem initio, pœnitentiæ professio est, ad bap-
tismi Redemptoris disponens. Jam ille inter vos agit,
& ipsum ignoratis. Post me venit prædicans, & bap-
tisma divinius atque efficacius influens; longè me di-
gnior & excellentior est, utpote Filius Dei unigenitus,
& Mundi Salvator, cui vel abjectissima exhibere mini-
steria non sum dignus. Joannem Christianus imitetur,
cùm de inani gloria tentatur, ad Christum referat om-
nia, ad ejus cognitionem adducere modis omnibus stu-
deat eos quibus convicit. Deploranda enim hominum
sæculo servientium cæcitas est, qui Christum non co-
gnoscunt, neque cognoscere satagunt. *Medius vestrum
stetit, quem vos nescitis.* Attendant ad terribilem A-
postoli sententiam: *Si quis ignorat, ignorabitur.*

1. Cor. 14. 28.

DOMINICA IV. ADVENTUS.

*Factum est verbum Domini super Joannem Za-
charia filium, in deserto. Et venit in omnem
regionem Jordanis, predicans Baptismum pœ-
nitentiæ in remissionem peccatorum. Luc. 3.*

Joannes Ministrorum Ecclesiasticorum & Prædica-
torum norma, electus à Deo, atque in deserto per
multos annos in omni virtutis genere exercitatus, vitæ
austeritate cum innocentia spectatissimus, & Præcur-
soris Christi jam maturus officio, illud tamen obire non
aggreditur, nisi vocatus & missus à Deo. *Factum est
verbum Domini super Joannem Zacharia filium in de-
serto.* Hinc colligitur, neminem absque Dei vocatio-
ne in Clerum adlegendum esse, & sacris Ordinibus ini-
tiandum, neminem absque probatione; neminem nisi
qui vel innocenter vixerit, vel occultas prioris vitæ ma-
culas diuturnâ penitentiâ elucit. (*Lib. 2. Cap. 3.
Art. 5. Regulus 16. 18. & 19.*) De necessitate voca-
tionis ad beneficia Ecclesiastica, curam præstitum
Animarum habentia, vide (*Cap. 6. ejusdem Libri,
Regulis 3. 4. & 5.*) Non minùs necessaria est vocatio,
missio, morumque probata integritas, ad ministerium
prædicationis Evangelicæ obeundum. *Quomodo enim
predicabunt, nisi mittantur?* Hinc S. Paulus Aposto-
lum se dicit *per imperium Dei, per voluntatem Dei.*
Isaias Propheta se non offert Deo ad prædicandum,
nisi mundatis habitis ab Angelo. *Et volavit ad me unus
de Seraphim, & in manu ejus calculus, quem sortipo-
tulerat de Altari. Et tetigit os meum, & dixit: Ecce
tetigit hoc labia tua, & auferetur iniquitas tua, &
peccatum tuum mundabitur. Et audiivi vocem Domi-
ni dicentis, Quem mittam? & quis ibit nobis?*

Trist. D. Sa-
crosancti, Or-
dini.

Rom. 16. 19.
1. Timot. 1.
2. Tim. 1.

Isai. 1. 6. 7. & 8.

Ecce ego, mitte me. Vitæ austerioris esse debent verbi Dei Prædicatores, ut penitentiam populis fructuose prædicent, solitudinis & facti secessus amantes, à sæculo & moribus sæculi segregati, quin etiam à sæcularium hominum, & mulierum præsertim nimia frequentatione & familiaritate; qui audiantur magis in publico, quam videantur, *Vox clamantis in deserto*; nec prodeant nisi necessitate vel caritate compulsi, ut ministerio suo fungantur, & parent Domino plebem perfectam. Discant parentes filios suos Ecclesiastico statui non temerè devovere. Discant Beneficiati Ecclesiastica beneficia nepotibus, quorum non est probata vocatio, carnali affectu non resignare, ut hereditate possideant facultatum Dei. Audiant S. Bernardi verba Epist. 2. ad Fulconem, de ejus avunculo sic loquentem: *O senem infelicem! ò avunculum crudelem, qui statim moriturus, nepotis animam prius interfecit: quem ut peccatorum suorum haberet heredem, Christi sorte privavit: maluit in suis facultatibus habere successorem, quam pro iniquitatibus intercessorem.* Timeant qui in Clerum, & in dignitates & beneficia Ecclesiastica, verbiq; ministerium, sine vocatione insulerunt. Ille, ille debet ad Clerum, ad Sacerdotium, ad Animarum curam, ad verbi divini prædicationem petrahi, *Qui cunctis carnis passionibus moriens, jam spiritaliter vivit, qui prospera mundi postposuit, qui nulla adversa pertimescit, qui sola interna desiderat.* Qui denique in mundo est à mundo alienus, & solitarius, levans se suprâ se, velut aliter Baptista Dei vocationem fideliter & obedienter sequens, non temerè præveniens. *Factum est verbum Domini super Joannem Zachariae filium in deserto.* Vitæ sanctimonia Concionatori necessaria. (*Lib. 2. Cap. 7. Art. 2. Regula XI. . . .*)

Et venit in omnem regionem Jordanis, prædicans baptismum penitentiae in remissionem peccatorum. Ministerium suum à prædicatione penitentiae exorsus est

S. Gregorius
M. P. 1. Pa.
Ber. C. 10.

Joannes. Suum etiam inde auspiciatus est Christus. Matth. 4. 17. *Exinde cepit Jesus prædicare & dicere: Penitentiam agite, appropinquavit enim regnum caelorum.* Inde etiam Apostolorum prædicatio cepit. *Penitentiam agite.* Hoc vitæ, pietatisque Christianæ fundamentum.

Magna felicitas est hominis sanctum Christi Jesu baptismum recepisse, qui baptismum Joannis longè excellentior est. (*Lib. 2. Cap. 3. propositione unica*) ^{Tract. de Baptismo.} quod & ejus admirabiles effectus demonstrent, scilicet, Primò, plena & perfecta remissio cujuscumque peccati. (*Cap. 8. proposit. 1.*) Secundò, pœnarum omnium peccatis debitarum à Deo benigna donatio. (*Proposit. 2.*) Et quamvis post baptismum pœnæ hujus mortalis vitæ remaneant; baptismi tamen virtute ab his justis liberabuntur in resurrectione. (*Proposit. 3.*) Tertiò, Regeneratio seu renovatio per gratiam sanctificantem, virtutum insularum ac donorum comitatu instructam. (*Proposit. 4.*) Adco ut baptismum sequens omnis renovatio quodam modo tribuatur. (*Proposit. 5.*) Quartò illuminatio, & bonorum operum fecunditas. (*Proposit. 6.*) Quintò, Christi character, (*Proposit. 7.*) Sextò, Regni caelstis, quod baptismum interclusum erat, apertio. (*Proposit. 8.*) Deo gratiæ agendæ, ejusque misericordia laudanda ob baptismi beneficium. Considerandum quàm aliena debet esse ab omni crimine Baptizatorum vita. (*Lib. 2. Cap. 7. in Documento ad Morum informationem. post octavam proposit.*)

II. *Venit in omnem regionem Jordanis, prædicans baptismum penitentiae in remissionem peccatorum.* Magna Dei misericordia, qui homini in mortale peccatum lapsò post baptismum, remedium aliud providit, aliud quodammodo lavacrum, baptismum penitentiae in remissionem peccatorum, secundam post naufragium tabulam. . . Penitentia, laboriosus baptismus à Pa-

tribus dicitur. Penitentia virtutis natura & character explicatur. Non est simplex respicientia, seu vitæ mutatio. Tres veræ penitentia actiones. (*Lib. 2. Tract. de Pœnit. Cap. 1. Art. 2. N. 3. 4. 5.*) Sacramentum est à baptismo diversum. (*ibid. Art. 5. Propos. 6.*) Pœnitentiæ baptismus sæpius iterari potest. (*Propos. 7.*) Peccatores timore iudiciorum Dei primo concutiendi, ut ad penitentiam adducantur. Sic Joannes dicebat ad turbas quæ exibant ut baptizarentur ab ipso: *Genimina viperarum, quis ostendit vobis fugere à ventura ira? . . . Jam securis ad radicem arborum posita est. Omnis ergo arbor non faciens fructum bonum, excidetur & in ignem mittetur.* Timor peccatorum utilis, disponit enim ad justificationem, sed non sufficit: Necessè est enim ut peccatores à diviniæ justitiæ timore quo utiliter concutiuntur, ad considerandam Dei misericordiam se convertendo, in spem erigantur, fidentes Deum sibi propter Christum propitium fore: Illumque tanquam omnis justitiæ fontem diligere incipant. (*Lib. 2. Cap. 4. Art. 3. Propos. 5. & 7.*) Sine amore Dei, cor non mutabitur; non suscitabuntur de lapibus illis filii Abrahæ: Non parabitur via, quæ nos ad Deum revertatur, & Deus ad nos revertatur. In cor nostrum venire debet. Cor igitur parandum, & rectum faciendum. *Parate viam Domini, rectas facite semitas ejus.* Rectum porro esse non potest, nisi Dei amore innoverit. Unus Dei amor rectum facere potest, quod amor sæculi incurvavit, obliquum fecit, corrupit. Solus ille ex superbis humiles facit, & Christo gratiarum fonti recipiendo idoneos reddit. *Omnis vallis implebitur, & omnis mons & collis humiliabitur.* Solus amor Dei intentionem rectam efficit, sine quâ nullum opus sanctum est & utile ad salutem: *Et erum prava in directâ.* Solus amor Dei vias asperas complanat, & facilem, jucundam, suavemque reddit diviniæ legis ac mandatorum observantiam: *Et*

*Council Trid.
Sess. 6. C. 6.*

espera in vias planas. Solus amor Dei facit ut digni sint Deo penitentia nostræ fructus. *Non enim fructus est bonus, qui de caritatis radice non surgit* (ait S. Augustinus) *Facite ergo fructus dignos penitentia.* Si quærat, quos fructus? cum Joanne respondebo: *Qui habet duas tunicas, det non habenti: & qui habet escas similiter faciat.* Hæc faciendo, corda vestra & animos ad Christum nascentem recipiendum, ut par est, disponetis, illumque vobismetipsis probabit potentissimum & beneficentissimum Salvatorem. *Et videbitis omnis caro salutare Dei.*

*S. August.
Lib. de Spir.
& Litt. C. 14.*

IN NATIVITATE DOMINI.

Parvulus natus est nobis, & Filius datus est nobis. Isaïæ 9. 6.

Nobis natus, nobis datus est Filius Dei, & parvulus propter nos factus.

Qui fructus ex Christi nativitate colligendi. Sapiencia Dei, quæ cibus est Angelorum in sinu patris æterni, facta est lac hominum in sinu Virginis matris, & in præsepi Bethleemico . . . Filius Dei homo factus est, ut nos faceret filios Dei . . . Agnoscamus igitur dignitatem nostram, & in novitate vitæ ambulemus. Primus hic fructus ex Nativitate Christi colligendus . . . Fructus alter, fervens amor Dei . . . Imitandæ virtutes, quarum nobis exemplum in Nativitate sua Christus dedit, humilitas, paupertas, mortificatio carnis. *Nisi conversi fueritis, & efficiamini sicut parvuli, non intrabitis in regnum celorum. Quicumque ergo humiliaverit se sicut parvulus iste, hic est major in regno celorum.* (*Lib. 1. Quæst. 2. Art. 4. §. viii.*)

*Math. 18. 3
& 4.*

I. Desiderium omnium gentium in Christi Jesu nativitate impletum est. *Ecce venit Desideratus concilii* *Act. 17.*